

MEMÒRIES I PARLAMENTS
AMB MOTIU DE L'ADQUISICIÓ DEL NOU PAS
DE LA REIAL GERMANDAT DE JESÚS NATZARÈ

Tarragona, Gràfiques Forés, 1930

MEMÒRIES

*Llegides i aprovades en la sessió de Junta General ordinària de la
Reial Germandat de Jesús Natzarè i són Montepio
en el jorn 23 de Març de 1930*

PARLAMENTS

*llegits amb motiu de la benedicció del Pas nou i del àpat de Germanor
en homenatge als autors i iniciadors de tant magna obra.*

JUNTA DE GOVERN

PRESIDENT

En Martí Güell Brunet

COMPTADOR

En Manuel Bonachí Martorell

VICE-PRESIDENT

En Pau Recasens Fenech

VISITADOR MAJOR

En Francesc Salvat Roig

SECRETARI

En Benigne Dalmau Vilá

VOCALS

En Pere Francesch Foguet

VICE-SECRETARI

En Pere Vidal Rás

En Sertori Alaix Torres

En Ramón Solsona Raduà

En Victorià Roig Ramón

TRESORER

En Pere Andreu Salvadó

DE LA GERMANDAT

TRESORER

En Lluís Arís Nedre

VOCALS

En Lluís Villaroel Pelegrí

En Ricard Cabré Arnavat

En Felix Roig Boada

En Martí Marías i Magriñà

PÒRTIC

Poc podia suposar a l'escriure aquests humils treballs, que haguessin de veure la llum pública, millor dit, merèixer l'honor de la publicació. No cregueu per això, que vulgui dir ara, que jo els hauria escrit millor, d'haver-ho sabut, no, perquè en ells hi estant condensats tots mos sentiments i tota la pobre eloqüència de que dispo en el meu arxiu literari, sols vull fer remarcar coma pòrtic d'aquest llibre modest com a obra, mon regreïment vers els bons amics i germans que han volgut donar a aquestes pàgines, la forma d'un volum que sigui penyora i record de lo que la Reial Germandat de Jesús Natzarè, ha portat a terme en, el transcurs de l'any 1929-1930; jo els ho remercio de cor, tot desitjant sigui digne de sa amabilíssima benevolència, i pugui figurar honrosament en l'arxiu de la mai prou alabada Germandat.

En les festes religioses de la finida setmana Santa, aquest estol de joves, vull referir-me a tots els germans; els vells, perquè són cor bat al uníson amb el dels joves, i aquests, perquè ho son; tots senten els mateixos entusiasmes, i tots vibren sota'ls plecs tremoladissos del penó del Natzarè, han sabut sens diferències de cap mena, donar la sensació de religiositat que calia en tan bells

moments de recolliment, en els que es remembrava la Passió de Crist Nostre Senyor. Aquesta gloriosa Germandat, ha sabut complidament, retre l'adhesió que correspon a la primera Autoritat Eclesiàstica de Tarragona, nostre estimadíssim Cardenal, sense les petulàncies ridícules de l'ostentació, de coses que no se senten, sinó que son filles d'un fi particular; ells, es diuen catòlics, perquè ho porten dins son cor, no en fan de tan magnífiques creències l'escala per surar, sinó que la major part, per no dir tota, i entre ells em plau figurar-hi, ho sentim desde que nostres llavis feren el primer vagit, i aquests sentiments, han anat creixent amb nosaltres, fent-se de cada vegada més forts, arrelant amb tota la sava, d'una esplèndida exuberància, dins nostra anima que'ls ha conreuat amorosa, i ha sabut mantindre'ls intangibles en el recer de ses bondats.

Talment sembla, i axí algú n'ha fet esment, que en mos treballs s'hi endevina un cor que no ha sofert l'amargor dels desenganys de la vida, i que per això són tant florits i tant poc adaptats a la realitat de la mateixa, vull patentitzar també, que potser el cúmul de realitats ingrates, les realitats de vegades, per no dir sempre, ho són; m'han acompanyat desde'l bressol, i han, culminat més i més, quan semblava quelcom impossible, qui dient-se amic, trepitjava l'amistat per mi sempre sagrada i volguda, per aconseguir el fi de ses pròpies ambicions, i potser mon cor amarat de tanta covardia, enveges i recels mai continguts, enyora amb recança el temps de joventut, quan encar no s'en saben d'aquestes baixeses i falses passions, i a les hores, al record de tant bella edat, fa que escrigui sentint-me optimista, i vol aparèixer mon cor com si desconegués d'aquest mon, el dolent que en ell dissortadament hi nia.

Però, sempre queda el consol de que resten per arreu bones amistats, com ho he pogut palesar de manera ben ferma, en nostra Reial Germandat, on hi ha de tot, com en tot lloc, però en ella, s'hi veu una bundor de bondat i altesa de mires, que la fan la primera, en aquest sentit, i en el camp d'amor a Tarragona i sa setmana Santa, estic per dir l'única.

Siguin doncs aquestes pàgines com ramell de flors, que oferim en homenatge fervent a nostra gloriosa Entitat, i per a que mantinguin en nostres cors les dolces emocions que'ls omplenava en nostra llunyana joventut, i per a que no creixi en ells la bondat del colomí i l'instint pervers de la serp, sinó que sigui tot en ell, bo i digne de les paraules santes i de les promeses i benediccions del bon Jesús.

M. Marías i Magriñá.

MEMÒRIA DE LA REIAL GERMANDAT DE JESÚS NATZARÈ I SON MONTEPIO

MARXA ECONÒMICA DEL MONTEPIO

Absent el Secretari per motius d'indole particular, m'ha correspost la redacció de la Memòria que ha d'ésser compendi on tots els germans podran veure, com a través d'un cristall, l'obra realitzada per aquesta Junta directiva en el transcurs de l'any; la manca de preparació, i el poc temps de que dispo, potser seran motiu de que aquesta no sigui una obra del tot acabada, però el convenciment de vostra benevolència, em dona ànims per a creure que sereu, amb mi, indulgents.

Cal, en primer lloc, comentar el realitzat en el Montepío; és falaguer, senyors, veure com jorn a jorn augmenta de manera considerable el nombre de socis del mateix; no més cal la vista a la següent estadística per a sentir-se posseït del més pregon optimisme.

En 1903 eren 94 socis, en 31 de desembre de 1929 som 266, 36 altes corresponents a l'any actual, ens fan rabassar el nombre de 300, que ja en la Memòria que llegí nostre bon amic i germà Sr. Dalmau el 20 de febrer de 1928, preconitzava amb un aire de dolç desig. ¡I amb quin goig podrà constatar, avui, que allò que digué, potser no del tot convençut, és una cosa certa i positiva!

En quant a la marxa econòmica, pels estats de comptes podreu ja formar-vos una idea de que ha estat esplendent malgrat haber-se pagat molts subsidis; aquí sols vull fer constar la liquidació, perquè ressalti d'una manera ben palesa que'ls números també tenen eloqüència i aquesta, en el cas de nostre Montepío, és admirabilíssima, puig ells diuen més que'l més bell parlament. Vegeu sinó; en 1928, es tancà la caixa amb 58.600'63 ptes.; en 1929, es fa amb 66.019'62 pessetes després d'haber-se'n pagat 4.949'50; resultant de tot això, com a deducció lògica, que hem obtingut un benefici de 7.418'99 pessetes. ¡Que formoses resulten aquests xifres, que tant refermen la consolidació de ostra Montepío!

SOCIS TRANSPASSATS

Els Socis que'l Destí ha volgut separar de nosaltres per a transplantar-los a millor vida, són els senyors següents:

En Josep Potau, que tenia el nombre 1 de nostre Montepío.

En Josep Altimiras, que tenia el 162, y

En Josep M.ª Donato, que tenia el 208.

La mort no admet dilacions i fa venir a grec de llavi paraules que silenciar-les constituiria un pecat greu. Per el mateix, ting de posar en mon escrit aquells comediments i consideracions, limitant-me solament a fer arribar a la tomba que serva ses despulles, nostre sentiment per la trista separació, mentres elevem al bon Déu una pregària per l'etern descans de llurs ànimes.

Durant l'any hi han hagut 7 baixes; 3 per defunció; 2 voluntàries i 2 per manca de pagament; en contra d'això hem tingut 36 altes; el que fa un balanç a nostre favor considerable.

LA MARXA ADMINISTRATIVA DE LA GERMANDAT

Desglosada lo que'n diríem Memòria del Montepío, cal fer ara la de nostra Reial Germandat; i en primer lloc, he de donar-vos compte de la marxa econòmica, la qual reduïda, queda així:

En 1928 es va tancar caixa amb 1.528 pessetes. En 1929 es tancà amb 2.717'42 ptes. I fins el 5 de març de 1930, 2.881'42 pessetes.

Comptem amb remanents suficients per atendre a les despeses de setmana Santa; liquidarem, no per anys naturals sinó per anys quaresmals (nosaltres així els hi direm) que seran d'una a l'altra quaresma.

Així doncs, l'any quaresmal de 1930-31 comença el dia 5 de març amb l'existència en caixa de 2.881'42 pessetes, i des d'aquesta data es cobriran al comptat totes les atencions, previ el vista del Sr. President, i es saldaran tots els comptes al finir-se la setmana Santa.

Posats a vostra disposició els antecedents de la marxa econòmica, crec no hi he d'afegir res més, doncs els números són ells prou clars per demostrar el bon camí que hem emprés en aquest sentit.

EL PRESIDENT HONORARI

L'any passat, es féu el nomenament de President honorari de nostra Entitat gloriosa per tots quatre costat, ratificant l'acord de la Junta Directiva que ho féu a la persona digníssima per sa representació social, digníssima i estimada per tots nosaltres que l'hem vist amb constància treballar amb zel i amor per nostra mai prou alabada Entitat, a qui desinteresadament ha ajudat moral i econòmicament, i nostra Germandat que sap ésser agraïda i conseqüent amb quins l'estimen i defensen, ha volgut retre-li homenatge donant-li la penyora més enlairada que li podia donar, o sia, la Presidència Honorària, poguent dir ben alt i fort que està en magnífiques mans que la enaltiran fins el màxim. Aquest senyor, aquest germà que ha merescut tan alta distinció, és l'Excm. Sr. D. Pere Gil Moreno de Mora.

Sols manca ara, refermar aital acord amb vostra adhesió, que serà l'impressió magnífica de que aquí si que sabem fer bé les cosses i que sabem donar a cadascú ço que li pertoca.

EL VIACRUCIS A L'ERMITA

Ja mai no m'he sentit tan corprès, com a l'assistir l'any passat al magnífic Via-Crucis de la muntanya que organitza nostra Germandat, i es que a la visió catòlica, s'hi adjunta el plaer de retre un homenatge, silenciós i respectuós, a aquell que per a salvar-nos, ho donà tot. L'any passat, fôu l'embranchida forta, que l'enlairà al grau de perfecció tant esperada, fôu el passat, un Via-Crucis que col·locà molt alt el propi prestigi; fôu una manifestació que va atraure tots els tarragonins; arreu s'acoplava gent per a contemplar tan bell seguici, model de disciplina i de majestat. El Via-Crucis a la muntanya, és una cosa nostra, i com aital el debem estimar i respectar, posant tot nostre interès en que's faci imprescindible en tot programa religiós de setmana Santa. El Via-Crucis a l'ermita, per sa alta representació, és l'esperança de que Tarragona tota es remourà dins les cendres de són passat per demés gloriós, i sortirà a la llum magnífica de són sol triomfant i esplèndida com en temps pretèrits fôu la regina del Mediterrà.

Cada cop que nomeno Via-Crucis, mon cor bat de satisfacció, acluco els ulls i la visió magnífica fa moure més parpelles; i si els apreto més, veig als meus germans, com pugen respectuosos per la muntanya de l'ermita; veig les atxes, les flames de les quals, mogudes per l'airet suau de la nit primaveral, que adquireixen tonalitats insospitades; talment semblen aquells contes breus de fades i de bruixes, en els que a la calma de la nit surten a formar conciliàbul al cim d'un roqueral, i si encara apreto més fort els ulls i poso més mans a sobre el pit, la visió se'm fa més clara; veig la cara formosa del Crist de l'Agonia plena de dolor, però en són rostre, s'hi reflexa la satisfacció, el plaer de veure's tan estimat i adorat. Estic segur que aquell sacrifici enorme per la seva crudeltat, el deuria donar satisfet, al veure aquella manifestació de agraïment i respecte. Via-Crucis de la Germandat Natzena ¡com t'estimo!, ¡com embaumes món cor de dolces impressions!, ¡com desitjo que quedis eternament en el programa de nostra setmana Santa!; sigues tu el que faci vibrar l'ànima del poble tarragoní, sigues tu, el que assenyali noves orientacions a qui no sap sortir d'una rutinària i anticuada formació.

EL PAS NOU

En el cel formós de nostra Germandat, hi ha sortit dos estels que brillen sens parar; l'un l'amic Güell, nostre digníssim President, l'altre en Felix Roig; brillen amb llum pròpia; no es pot parlar del Pas nou que no vagin aquests dos noms units amb l'obra, millor amb la maravel·la que s'està portant a terme; són ells qui amb ses bondats volgueren recollir l'il·lusió de molts associats, qui volgueren subsanar aquell defecte espectacular que tenia nostra processó del Sant Enterro, en

que per la gran quantitat de socis que hi anàvem, quedava massa llarga la distància d'un Pas a l'altre; foren ells els qui fongueren, com en el fons d'un gresol, totes les voluntats nostres i les hi donaren forma i amatents, sense mirar els entrebancs i dificultats i en un esforç suprem, les portaren a la pràctica. Això si que, amics meus, és admirable i digne de tot agraïment. No vull dir-vos res més sobre aquest punt, que més autoritzar ho farà en unes quartel·les el senyor Roig.

ACABAMENT

Per acabar vull dedicar un paràgraf a nostres socis primers, a ells que són els fonaments que sostenen aquesta Entitat, a ells que són el seny i l'ordre, a ells que han viscut junt amb sa pròpia vida la de nostra Germandat, a ells que tenen un cor gran on no hi caben ni baixes ni falses passions; a ells ha d'anar dedicada la millor part de mon treball.

He dit que vosaltres sou el seny i vull fer-vos constar que a vostre costat hi teniu a aquesta joventut pletòrica d'amor i d'entusiasmes; si vosaltres sou el cap que pensa, nosaltres serem el braç que executa; si vosaltres sou el cos que forma nostra Germandat, nosaltres, els joves, serem el cor i les artèries que us han de donar força i vida.

Vosaltres que heu tingut la satisfacció altíssima de poguer acompanyar nostra Pas fa 28 anys, vosaltres que heu sapigut aguantar en tot temps ben alta la santa insígnia del Natzarè, que no ha trontollat a desgrat de les sotracades que la volien abatre; vosaltres que heu dut a nostra Entitat al lloc floreixent on actualment es troba; a vosaltres vos debem més que gratitud eterna, més que adhesió incondicional, ja que vosaltres desinteresadament creàreu un Montepío com el nostre per ajuda dels malalts i menesterosos. Vosaltres ho debeu ésser tot i no trobo la paraula justa que us digui l'admiració i respecte que'm mereixeu; si poguéss, faria un homenatge a vostra constància i a vostre treball; si poguéss, espremeria amb verdader anhel el cor de tos aquells que formem la joventut i vos ofrenaria el líquit preciós que en tot moment respira afecte fortíssim a vostre venerables anys; per vosaltres van mos millors desitjos, tot hi ajuntant-hi a nostra digníssima Reial Germandat de Jesús Natzarè.

HE DIT.

Memòria que fôu llegida en la Junta General d'aquella Reial Germandat i són Montepío el dia 23 de Març, per el Vice-secretari En Pere Vidal.

MEMÒRIA

llegida en l'Assemblea general ordinària de la R. G. De Jesús Natzarè, dia 23 de Març de 1930, per el President de la Comissió pro «Nou Pas», en F. Roig Boada

Amb vostra vènia:

Senyor President y socis de la Reial Germandat de Jesús Natzarè. Tots aplegats aquí, amb motiu de l'Assemblea general anyal, units per un ideal que oneja lleugerament sobre nostres caps, aplegats per a engrandir i robustir nostra augusta Germandat; em pertany a mi, en tan bells moments, adreçar-vos la paraula per a fer-vos esment del Pas nou.

CON NASQUÉ LA IDEA

Jo, com a president de la Comissió organitzadora, he de donar-vos una explicació detallada que, en forma de Memòria, vos porti el resum de nostra actuació. I permeteu què en aquest escrit, no hi hagi ni una paraula d'excusa, ni tan sols un lleuger entretoc de modèstia, puix la convicció de la pròpia insignificància, fa que no hi hagi en ell el ropatge d'una parla fina i eloqüent, sinó el llenguatge humil, però fervent que surt del cor. No us diré el que sento amb paraules recercades en full de diccionari, sinó emprant aquesta llengua de nostres majors, la llengua amb què amorosida ens adormia la mare a les nits quan érem nins. La llengua amb què ens donà promesa d'amor la que avui es regina de nostre cor. La llengua humil, plena de força i d'amor, amb què hem ensenyat a pregar a nostre fillets, quan encara no sabien moure diligents sa llengua, dins sa boqueta de rosa. En mon parlament, no hi haurà eloqüència, però hi haurà cor, hi haurà ànima, que és el llenguatge millor, el que escau amb més oportunitat en aquest moments.

I per a seguir endavant, m'heu de permetre de fer història, conclusió digna d'això que hem porta t a cap. En la processó del divendres Sant de l'any passat, es va evidenciar de manera ben palesa, la gran quantitat de socis que donaven guàrdia d'honor a nostre Pas (i això que és magnífic per la seva solidaritat, per la seva alta significació, va produir en el ànim dels que devotament contemplaven el llarg seguici, en el que es rememorava la Passió de Crist, la impressió de que hi mancava un altre Pas entre els Natzarens, puix d'aquella manera quedaven massa distanciats l'Ecce-Homo i la Verònica.

LES PRIMERES ACTUACIONS

Més heus aquí que un jorn, aplegats un estol de germans Natzarens, quan encara celebraven l'èxit de la Setmana Santa finida, quan comentàvem els detalls de l'organització, férem esment de crear un Pas nou per a que augmentés l'hermosor de nostra magnífica processó, la del Sant enterro, i a l'enans fou un nou llaç que estrenyés amb més força amorosa aquesta gran família que es diu de Natzarens.

I quan tots estàvem convençuts i vàiem la necessitat del Pas nou que fos digne de nostra Germandat i de Tarragona, quan escoltàvem embadalits a aquell jovent nostre, tan ple d'optimisme, mentre forjàvem mil conuinacions per aconseguir aquesta obra altíssima, que posés ben alt el nom de nostra Germandat, llavors fôu quan l'amic Güell, nostre digne President, obrint de bat a bat les portes del seu cor, donà esplai a una il·lusió tantes vegades acaronada en sos somnis de jove. Com aquells que s'aplegaven en aquella reunió, ell també volia crear un Pas nou en sa llunyana joventut, i les engrunes d'una gloriosa festa en decadència, i les antigues i esberlades agrupacions, velles i en runes com les muralles ciclòpies en altres temps famoses, portaren al cor del dilecte amic l'amargor del desengany, i la necessitat de servir a dintre d'ell, com dins d'un sagrari, aquella magnífica concepció d'un Pas nou. Per això el veiérem satisfet en aquells moments, en que allò, que havia guardat amb tanta devoció, podria ésser, sinó en sa joventut en sa tardor, esplendorosa realitat.

ELS PRIMERS ELEMENTS

Fóu en aquells moments solemnes, quan recollint els anhels i desitjos dels allí presents, va fer seves totes les iniciatives i s'oferí com un bon amic, si tots l'ajudàvem, a portar a bon terme això pel que tant havíem sospirat. Llavors jo, i perdoneu que la modèstia no aflueixi a mos llavis, puix no es tracta d'un jo personal, sinó de una realitat representativa, vaig recollir l'oferiment de l'amic Güell i els batecs dels cors d'aquells joves, que m'acompanyaven plens d'il·lusions i cofois de satisfacció, posant-me moral i materialment al seu costat per aconseguir allò que esdevenia necessitat imperiosa.

D'aquella reunió en sortí la Comissió pro Pas nou, i vaig merèixer l'honor altíssim d'ésser-ne nomenat President, acompanyat del qui ens presideix, l'amic entranyable Güell. Llavors fou quan ideàrem la creació d'accions amortitzables, sense interès i sense data fixa, a cobrir entre els socis, sols i exclusivament per als socis de nostra Germandat, que voluntàriament, sense coaccions, sense amenaces, volgueren acoplar-se amb nosaltres, iniciadors, per a donar glòria a nostra Entitat, i junt amb ella a la Setmana Santa tarragonina.

Posàrem mans a l'obra, se cercà l'artista que l'havia de fer, es féu un pressupost; en fi, s'organitzaren tots els treballs preliminars, que més tard havien de quedar definitius. I mentre tant, aquells joves amb una constància digna de tota lloa, anaven engrossant les inscripcions en el llibre talonari d'accions, i junt amb ells, també, els que ja han traspassat la formosor d'una primera joventut, treballaven acoplats, com en mecànica l'engranall de les rodes que fa moure gran fàbriques. Els accionistes anaven en augment, mentre per arreu semblava ja oir-se la trompeta de l'èxit.

LA SOLUCIÓ ECONÒMICA

Hi ha accions que no són reintegrables, d'altres, sí; doncs bé; a l'objecte de no mermar per ara i tant la caixa de nostra Germandat, i de que pugui seguir aquest camí d'esplendor, sense el ròssec d'una carga feixuga i pesada, hem acordat que l'amic Güell i jo posarem anyalment per a amortització d'aquelles accions, que així estiguin establertes, de cinc-centes a mil pessetes. Hom senyala mitjançant un sorteig, les accions a les què correspongui l'amortització.

Els estats de comptes de tot el que s'ha fet, els posarem a vostra disposició tan aviat com estigui finida la totalització de l'obra, i els seus atributs.

Jo veig des d'aquí, en els vostres llavis, una pregunta: ¿Qui és l'autor del Pas? És una pregunta que l'hem sentit tantes vegades, que hi ha moments que fins arribo a creure en la necessitat de posar fi a aquest anònim. Però la temença de la indiscreció, la temença de posar, si ho digués, algun entrebanc a l'obra que, gràcies a Déu, s'està finint, cloïen els meus llavis. Avui, el mateix prec el veig fluctuar en l'ambient, i jo voldria complaure-us. Però no puc; ens està vedat poguer-ho fer. Fou un compromís que els homes debem respectar, i que vosaltres, a qui ja vos ho agraeixo per endavant, sabreu apreciar en tot el que val un sacrifici. Perquè realment, per a mi és un sacrifici gros el no poguer-vos donar tan petita satisfacció. Quan el Pas sigui aquí, que hi serà ben aviat, quan hagueu avalorat l'obra en son art magnífic, i l'hagueu discutida, llavors sabreu l'autor, perquè sinó, amics meus, és condició molt humana el discutir el nom dels autors sense fer esment de la seva obra. Ens enlluerna més de vegades un nom, que un treball magnífic. I volguent defugir això, és pel que dec callar i aplaçar-vos per a molt aviat.

L'OBRA REALITZADA

El Pas nou ja està fet, per setmana Santa serà amb nosaltres. Quina alegria em fa el poguer-ho dir avui rodejat de tots vosaltres! Aquella il·lusió, aquell somni que semblava irrealitzable, és avui una realitat esplendent. Els Natzarens hem donat la pauta, hem contribuït a crear sobre les cendres d'un passat gloriós, una Setmana Santa nova, una Setmana santa que serà orgull de Tarragona i de tots nosaltres.

No vull cansar més vostra amable atenció. Jo sols voldria fer arribar el meus prec a tots aquells germans, a qui no se'ls ha pogut veure, o que no han volgut ajudar-nos a la consecució del Pas nou, creguts de que això era una fantasia, filla del romanticisme d'alguns, i que potser no arribaria

a la realitat. Ara que ho és, doncs, jo els hi prego vulguin venir amb nosaltres. Que vinguin a fruit de la propietat d'un Pas, el millor, potser, de tots, l'inigualable per sa bellesa artística. Jo voldria que, per l'honor que es mereix, no quedés ni un germà que no hagués estampat la seva signatura en el llibre d'accionistes.

El Pas nou, el lluirà la Germandat, però el Pas serà nostre, dels que l'hem pagat. Més tard, quan la Germandat pugui fer-se'l seu, gustosos li farem ofrena de nostre desinteressat treball. Els que no hi sou, vingueu-hi, que no hi manqui ningú. Que sota els plecs de la senyera ideal i el penó del Natzarens, ens hi vegin a tots units com un sol home, amb aquella unió magna. Amb què els gotims de raïm s'uneixen, a l'espreme'ls dintre la copa.

Jo voldria que no hi manqués ningú, que fos una obra de tots; que tots plegats, a l'acompanyar-lo pels carrers d'aquesta ciutat, sentíssim al nostre cor els batecs de satisfacció que produeix el dir: «Germà, això és teu. No t'ho pot pendre ningú. Vina aquí amb nosaltres a honorar el bon Jesús i a ajudar-lo, com ho féu el cirineu del nostre Pas nou». Veniu aquí tots els que sentiu amor per a la nostra Germandat. Abracem-nos amb un llaç indisoluble, mentres Déu, des de son Si, beneirà nostra unió, i li donarà aquella força que ens ha de fer grans i santament invencibles.

HE DIT.

DISCURSO

leído en el año de la bendición del nuevo Paso de la Real Hermandad de Jesús Nazareno, el día 16 Abril 1930

Excelentísimos e ilustrísimos señores; Representantes de Entidades, y de la Prensa, que me escucháis:

Buenos Nazarenos que hoy estáis de fiesta, por celebrar la bendición del Paso nuevo, con que nuestra Real Hermandad concurrirá a la procesión del Santo Entierro, para así contribuir al engrandecimiento de tan devota manifestación:

Éste acto de hoy, grandioso por su ideal, magnífico por el concurso que les prestan nuestras primera autoridades, artístico por el honor que representa para nosotros, el vernos reunidos con el autor de la maravilla, de ésta maravilla que nuestro amadísimo Prelado, por manos del Ilte. Dr. Rial, acaba de bendecir, y hermoso por la gran unión que alienta en nuestra Real Hermandad, que con lazos invisibles e indisolubles va apretando fuertemente esta agrupación, mezclando sin distinguos a viejos y jóvenes, en amoroso abrazo, para ensalzar al unísono la egregia figura del Crucificado. Bienvenidos seáis todos a esta fiesta, y permitid que en nombre de la Comisión organizadora, agradezca a las dignas autoridades su asistencia, lamentando solamente no poder contar entre ellas al Emmo. Señor Cardenal-Arzobispo, para que se hubiera saturado de este ambiente de cordialidad y fe, para que hubiera visto a este ejército de Nazarenos siempre dispuestos a defender la Religión de Cristo, para que aquí, hubiéramos podido demostrarle nuestra incondicional adhesión a sus bondades.

Él, que es el padre de las almas de ésta Archidiócesis; él, que ha conseguido, con su ejemplar enteraza, reavivar la llama del catolicismo, jamás en decadencia, pero sí amortiguada por los embates de la vida; él, que nació en la misma tierra nuestra, que el mismo sol ha tostado sus carnes, que el mismo aire le ha dado alientos de vida, y el mismo mar le ha hecho la canción tranquila y serena al sonido de sus olas; él, que es nuestro, habría podido comprender cuánto le queremos, y estamos atentos a sus mandatos, en bien de la Religión que profesamos. Pero ya que Dios no ha querido que tuviéramos éste honor, llevadle vos, Ilte. Dr. Rial, el sentimiento de los Nazarenos por su ausencia, decidle que cuando bendecíais este hermoso Paso, os pareció ver que el buen Jesús dolorido y tendido bajo el peso de la Cruz, atormentado por los azotes del sayón inhumano, os sonreía con su cara de dolor, indicándoos que podíais estar seguros de que los Nazarenos merecemos el honor de ser llamados sus hijos amantísimos, y defensores dispuestos a llevar bien alto el emblema de la Cruz, como ya le llevamos sobre nuestros corazones, para que la palpitación constante de los mismos, sea toda, sin perderse ni una sola, para Aquel que supo morir en cruz por nosotros; decirle además lo bello y magnífico de este nuevo Paso, y que le aguardamos con ansia, con cariño a que se digne admirarlo, al tiempo que podamos arrodillarnos fervientemente, para besarle el anillo en demostración de acatamiento, a él que representa nuestro padre espiritual en la Tierra.

A vos, ilustre señor representante del excelentísimo señor Gobernador militar, que ceñís en vuestro cinto la espada, símbolo de la razón y la justicia; esta espada que un día pusisteis rendida en juramento ante el altar de la Patria, que más tarde se irguió en defensa de sus libertades, para caer luego humildemente y en respetuosa vencida ante el Rey de Cielos y Tierra. Pues también a Vos os encargamos digáis al Excmo. Sr., que os agradecemos todos los Nazarenos, y de todo corazón, vuestra presencia en este acto, pudiéndoos llevar la seguridad que también aquí palpita el deseo de libertad, y que gustosos nos pondríamos bajo esta espada que ceñís, si ella nos dirigía contra los enemigos de nuestra Patria y Religión.

A vosotros, Excmo. Sres. Representantes del Poder civil y Municipio, os agradecemos igualmente el honor que os habéis dispensado, al tiempo que queremos patentizaros de manera bien clara,

que nuestra unión, la inspiran los más sanos principios de orden y cultura, y que estamos también dispuestos a ayudaros, si nuestro concurso os es necesario.

Y a vos, el autor del Paso, ¿Qué os diré que no hayáis oído por bocas más autorizadas que la mía? ¿Qué os diré si tenéis vuestra obra a nuestra vista, y ella dirá más que la pobre elocuencia de i oratoria? ¿Qué os diré? Me pregunto incesantemente, y sólo aciertan a escapar de mi corazón, y del de mis hermanos Nazarenos, una felicitación espontánea, real, efectiva, una gratitud eterna que no empañan recelos ni insidias, sino que está solamente compuesta de sentimientos del alma, que se postra rendidamente ante la grandeza de vuestra obra.

Recibid los plácemes de esta Real Hermandad, juntando a vos, al tallista y encarnador señor Peris, al encargado de los terciopelos y bordados señor Navarro, y, por fin, a este joven entusiasta, en el que vibra un alma grande, nuestro paisano Cornadó, a todos, sin excepción, os felicitamos por tamaña empresa.

Y por fin, a todos, autoridades, directivos, representantes de otras entidades y de la Prensa, a vosotros socios de esta Real Hermandad, os doy las gracias en nombre de la Comisión por Paso nuevo, por vuestra altruista cooperación, que con ella, habéis ayudado a poner bien alto el emblema católico de Tarragona, y la bandera venerada y palpitante de nuestra Real Hermandad, para que ondee eternamente bajo este marco tan bellísimamente azul de nuestro cielo, y sobre las murallas que un día sirvieron de defensa contra los enemigos de nuestra querida Tarragona

He dicho.

DISCURS

Llegit en l'Àpat de Germanor, celebrat en el Club Nàutic el dia 19 d'Abril de 1930, a les deu del vespre

SENYORS:

La vida dels homes, ve a ésser com un llibre mancat d'enquadrernació on, si esguardéssim per entre les fulles barrejades indolentment per damunt la taula dels records, en trobaríeu de tristes i d'alegres, escampades sense ordre de temps, ni gradació de sentiments; en trobaríeu, escorcollant més i més, de brillants que omplenen capítols de grandesa; d'altres senzillament sentimentals, en les que l'ànima restava enyorada, i'l cor sofria aquells aplanaments amb els que l'esperit decandeix convertint-se en una joguina dels vents de l'adversitat; desitjos no realitzats, engoixes interiors, i felicitat extinta; i d'altres, que ho són de dol, de tristor, que s'allarguen tan i tant, que semblen inacabables en aquell llibre de la vida.

Si vostre desig vos mogué a la curiositat de colleccionar-lo per llegir en ell com en una història la vida d'un home, si agaféssiu aquelles pàgines viscudes i amb mà pietosa féssiu un recull amorós de les mateixes, si vegéssiu un recull amorós de les mateixes, si vegéssiu els temps d'esplendor fets engrunes a l'inclemència dels desenganys i penúries, no vos detureu i avanceu en vostra lloable feina, on també trobareu temps florits, d'encant, de poesia. Sí, senyors; florits com les roselles en mig del blat, com la ginesta de nostres valls i muntanyes; com el vergers en els que les flors es baden al primer bès del sol de maig; florits i hermosos com els jardins d'Occident, on la fontana graciosa fa una cantarella d'amor, mentres per el brunyit llac d'atzur, passegen silenciosos sa beutat, els cignes de blancor immaculada.

Un cop arranjat aquest llibre, recerqueu amb dalè la pàgina dels records brillants, i a bon segur que aquests els trobareu en els jorns de joventut, questa joventut que's marceix al pas dels anys, com les roses es marceixen, oblidades, en el vas de cristall d'una cambra d'alabastre on s'hi migra, tot concebint esperances, una gentil princesa.

En la joventut, senyors, és quan s'escriuen les pàgines millors en el llibre de la vida, en aquella edat, en que'l cor bat sens opressions, quan encara la mestralada de l'amargor i'l desengany no han batut la flama de les il·lusions, quan nostra intel·ligència no és un camp erm i sec, sinó que conreada dolçament amb bons principis, adquireix sòlid prestigi i oberta consciència, per a endinzar-nos per els viaranyes escalabrosos de la vida, quals secrets ignots no podem capir als nostres pocs anys. En la joventut, quan tot és optimisme i amor, quan no fan feresa els esborancs de la vida, que n'apar planera i suau, quan nostre desig no admet dilacions, quan creiem que tots haurien de sentir com nosaltres, i gaudir a ple pulmó de nostra pròpia alegria, és allavors, senyors, quan s'escriuen els millors records en el llibre comú, i que servem devotament en nostre cor, fins que'l Destí ens baixa a la fossana.

Doncs bé; deixant-me portar per aquests deduccions naturals, permetent-me donar esplai a mon cor i exterioritzar un desig que tantes vegades havia acaronat amb dolcesa deixant lliure a mon pensament per a que voleiés pel camp del ideal, s'ha topat de sobte, amb el desgavell d'unes pàgines del llibre de la vida d'un bon amic meu, i com no tenia pressa, era jorn de repòs al que jo voluntàriament l'havia entregat, es dedicà amb cura, a recollir les fulles perdudes i ignorades.

Quan jo creia haver obtingut el resultat apositiu, quan semblava que tenia tota una vida col·leccionada en aquell llibre, es va trobar amb una pàgina en blanc, que provenia dels temps brillants, de l'amic entranyable, nostre digne President, en Martí Güell.

¿D'on ve aquesta pàgina en blanc? ¿Per què no està plena com les altres? I a les hores, comença a cercar a que pot ésser degut el que en aquella fulla no hi hagués res; era quelcom incompreensible, apar una profanació, talment semblava com una coltellada que hagués esmicolat

un bocí de la vida, i hagués obert un abim sens fons entre la Primavera i l'Istiu d'un mortal. Llegint àvidament, trobà en les pàgines on geuen mig oblidats els records de joventut una cuïta i un anhel apaïvagats, esmortuits, un desig que s'havia nodrit en les fonts del sublim, i que restava ignorat i presoner en son cor, puix els que l'havien d'ajudar a fer realitat, aquella magna idea, que ell tot sol, no podia; en lloc d'alentar-li aquell ideal, la menyspreuaren imaginant-ho folia o inconsciència d'una joventut pletòrica d'entusiasmes. Mes ell conseqüent i constant, el servava dins son cor com una preuada relíquia, i anava creixent amb ell, i com ell fent-se gran més intens de cada vegada, dolorits en sos sentiments més íntims i més sagrats de la seva ànima, però brollant-li constantment de son cor guspires d'enyorament per a veure realitat aquell anhel de joventut, que'l creia l'ideal i el màxim goig de la seva vida.

Ací tenim explicat el parèntesi del llibre que col·leccionava mon pensament, i que la pàgina en blanc en la que s'hi dibuixaven amargors i desenganys, feia impossible son perfecte relligat.

Però senyors; així com llum no mor en la nit, ni en l'hivern es congelen les energies fecondes de la terra, i per sobre els núvols i boirines van fent la seva via les constel·lacions; així com la Mort no pren l'ànima, ni la llengua d'un poble desapareix per opressions i esclavatge, sinó que tot en la vida segueix la seva llei d'evolució i reproducció, i fa possible, sinó ara més tard, que resti plasmada l'obra altíssima, filla dels esclats de joventut, que'ns apar llunyana i com cosa inasequible, per a la que'n creiem impotents i que sols imaginem filla del desvari d'un cap ple d'il·lusions.

Mes ah! Que talment com el fruïter de bona saba rebrota en els camps cada any i amb més força cada vegada malgrat el martiri de la podadora, així com els ceps s'omplen de gotim d'or que'ls hi son trets anyalment en els temps de verema per a convertir-los en vi, aquest preciós líquit, que sobreix de les copes que estem a punt d'alçar, en un acte de germanor altíssima; aquest vi, que en el calze quan l'alça el sacerdot en l'Ofertori de la Missa, es converteix en la sang divina de Nostre Redemptor; aquest vi doncs, que treuen dels ceps, tornen ells seguint aquesta llei d'evolució i reproducció, a nodrir-se i a fer-se forts, en espera del nou agost en que han de quedar novament talats i empobrits.

Així també a n'aquell anhel, aquell desig soterrat en el més fons del cor, i cobert amb la pensant alosa de l'ingratitude, l'hi ha arribat l'hora del redreçament, i'l temps de la realitat ha vingut, com cada any ve la primavera després del creudel hivern, com sota les neus al bés del sol, desapareixen, per a que rebrostin novament les poncelles i les flors en nostres planes; ha calgut solament l'alenada de joventut i entusiasme dels germans natzarens, per a que aquell foc que romania mig apaïgabat sota les cendres, es convertís en grandiosa foguerada, que ho esfondra tot, convertint-ho en una enorme quantitat de runes.

Jo voldria que afluís a mos llavis tota la gamma d'una florida eloquència, perquè posessin en més paraules la galanadura d'una fina i exquisida parla; jo voldria sentir-me amarat d'aquesta inspiració altíssima, que fa que's posi en els conceptes aquella oratòria vibrant que surt del cor i arriba al vostre pels fils invisibles de la comunitat d'idees; jo voldria establir contacte amb la fibra de vostres sentiments, per a fer-me fidel intèrprete de vostres pensaments i desitjos, per a que fos aquesta oració, un reflexe del que vostre cor dicta i vostre cap pensa; jo voldria transsubstanciar-me amb vosaltres, amb aquella fusió de les barres de lacre al fons d'un gresol, per a que al dirigir-me als amics Güell i Roig, no fos jo el que parlés, sinó tots junts, amb una sola veu, ja que tots sentim el mateix; jo voldria que no hi veguéssiu en aquest parlament, ni pedanteria, ni immodèstia, sinó els batecs de mon cor, troços de mon ànima, curulla de satisfacció al poguer celebrar aquest acte d'avui, hermós pel seu ideal i per sa representació.

I seguint amb el curs d'aquesta oració, puc dir-vos avui amb goig i ple de satisfacció, que mon pensament, que havia restat esmaperdut per els horitzons de l'ideal i invisible, cercant les lletres amb que's pogués omplir aquella fulla en blanc del llibre de la vida del bon amic Güell, ha retornat a mi, saltironant amb joia, al poguer-me dir que ja tenia les paraules que havien d'omplir-la, i que serien el pont que unís el passat amb el present, establint contacte etern entre dues èpoques, no

restant ja res en son llibre, que no hi hagués un record sublim, i tan sols, que's pogués endevinar per entre ses fulles, reflexe d'amargors que restaran oblidades, sota la lluentor de l'or de les lletres trobades, que poques, seran suficients, per a representar tot un poema i que diran més que una llarga escriptura. Així diran:

La Reial Germandat de Jesús Natzarè ja té el Pas nou, que mos somnis, que mes il·lusions, m'habien fet concebir per a honorar Tarragona i la meva Germandat, i junt amb elles, per sa eterna glorificació, el bon Jesús, que per salvar als homes donà sa pròpia vida.

Al llegir-ho, una llàgrima s'ha escapat de mos ulls, i ha estat la signatura que s'ha posat al peu de tant belles paraules. Ja el teniu ací vostre Pas; ja teniu, bon amic, vostre desig complert; m'imagino veure vostre cor bategant al impuls d'aquesta realitat esplèndida, vostra ànima e remou dins vostre, amb fretura; ja no teniu la pàgina en blanc; ja està escrita amb lletres que perduraran per les eternitats; ja no esteu sol, teniu amb vos, un digníssim amic que vos ha ajudat, que ha sabut posar al temps oportú, tota la força de sos entusiasmes, per a que vostre anhel esdevingués realitat pregon, aquest amic inseparable, que compartirà amb vos goig del Pas nou, és el President de la Comissió, en Felix Roig; per vosaltres dos, van mes millors paraules, per a vosaltres, va l'agraïment dels germans natzarens, tots ho senten al igual que jo. ¿No els veieu des d'ací? ¿No veieu com per sos ulls hi surten guspires de gratitut i adhesió? ¿No sentiueu la remor dolça dels cors que bateguen al conjur de mes paraules? ¿No veieu aquests llavis muts i closos que volen dir més que si es despleguessin per a parlar-vos? ¿No veieu fluctuar per l'ambient als àngels de blanques ales, que Jesús ens els envia, mentres ens redreça aquella benedicció grandíssima i carinyosa de pare amantíssim? ¿No ho veieu tot això? ¿Doncs que més s'hi pot posar en vostra pàgina en blanc, per a que quedi magnífica i sigui la pàgina brillant de vostra vida?

No vull pas oblidar en aquests moments, al infatigable amic, al que tant vos ha ajudat, amb constància il·limitada, en Pau Recasens.

¿Què diré ara a l'autor del Pas nou? A n'aquest autor, qual nom ens ha estat desconegut fins a última hora, però que ja l'endevinava nostre cor al veure pels retrats la magnificència de sa obra, nostra imaginació, ens el representava tal com és, amb una ànima senzillament angèlica, perquè l'interpretació tant ajustada, tant real del Déu-Home, s'havia d'ésser molt més que hom, per treure-la tant efectiva; aquell Jesús, tant hermós, tant maltractat i trocejat, s'hi reflectava en son rostre amarat de suor i de sang, la majestat divina. Aquell cos caigut, tant horriblement maltractat, que un altre dels mortals no ho hauria pogut aguantar; Ell ho portava, amb resignació santíssima, aquelles vestidures trocejades, embolcallaven un cos fort perfecte, de un que era més que home, que era'l Fill de Déu.

Senyors, i no sabeu el difícil que és portar a la realitat la figura d'aquell bon Jesús. Quants i quants autors reconeguts han restat impotents de treure'l perfecte, tal i com ens el pinta la Sagrada Escripura, i han preferit, no fer-lo tant real, sinó més diví, el que comprendreu resta valor a la egrègia figura de l'Home; i això tant difícil, ha estat l'obra d'en Parera, allò que semblava impossible, ha restat plasmat en el nou Pas; l'enginy creador de l'artista, ha arrabassat les fronteres del natural, i ha recercat per altres cels, la llum de sa inspiració, que ha brollat ràpidament brillant i magnífica.

Doncs bé, avui, senyor Parera, junt als llores que heu conquerit amb vostre treball i amb vostre art il·limitat, podeu posar-hi sens recels, l'escut de nostra gloriosa Germandat, on hi ha la Creu de Jesús tant divinament plasmada per vostres mans, aquella Creu que serví a Constantí per a guanyar la batalla, quan se l'hi aparegué en mig del cel daurat pel sol, amb aquella inscripció «Amb aquesta senyal triomfaràs», desitjant la tingueu en tot moment a vostra presència, perquè vos alenti per a seguir aquest camí que vos ha de fer immortal, perquè vos recordi també, l'admiració entusiasta i fervent de tota aquesta família que's diu de natzarens.

Van més paraules, també, adreçades als que vos han ajudat en la consecució de l'obra; aquest tallista formidable, aquest encarnador que ha sabut tan bellament interpretar vostra ideologia, aquest hom senzill i artista consumat que's diu Peris; l'altre, el que ha fet els velluts i brodats regis,

d'una bellesa incomparable, que porta el nom de Navarro, i per fi aquest jove que avui comença la carrera de son art difícil i magnífic, el dorador de la carrosa, aquest jove, en el que hi nia una ànima gran i un esperit batallador, fill d'aquesta nostra ciutat de Tarragona, nostre paisà Cornadó.

Per tots van nostres desitjos i felicitacions, i si els que sou aquí, haguéssiu vist als senyors Parera i Peris, contemplar la processó del Sant Enterro, en la que's lluía el nou Pas, hauríeu comprés la satisfacció que sentien per la seva obra, puig unes furtives llàgrimes espurnejaven per sos ulls, no volguent sortir ... i sortien, com penyora del cor de l'home a la mà de l'artista per son treball meritíssim.

Per acabar, puig no vull cansar més vostra atenció, ja posada prou a prova, vull lamentar-me solament, en aquests moments, que no ens vegem rodejats del que es millor en la vida: la dona. Aquest far, que en les tempestes de la vida ens dona la llum i ens assenyala el lloc de la calma i de la pau; aquesta platja, suau i dolça, on reposem de les angoixes anteriors; aquesta flor de la vida tant formosa que lluïm i que embauma nostres sentits amb son flaire de vida exquisit; aquest ser tant amorós quan era nostra predilecta; aquest amor gran quan fou la regina de nostre cor; aquesta felicitat insospitada quan ens donà el fruit de nostres amors i vàrem poguer acaronar un tendre fill; aquesta dona que tant hem estimat tots sens excepció; la mare. ¡Quin nom més hermós! Cada cop que la esmento em feu enveja els que la teniu al vostre redós; és tan gran, és tan hermós aquest nom que sols podem donar una vegada en nostra vida, que fa que al seu conjur, nostre cor s'estremeixi de goig, tot pensant que totes les dones seran mares i que hi haurà nins que les adoraran con nosaltres a la nostra, i per això han d'ésser elles el que tenim de millor; i a qui debem dedicar nostra pàgina florida i poètica de la vida. Les flors, és el que Déu ens ha posar a nostre abast, per a traduir els sentiments del cor; les flors, són el poema que adrecem a la dona mestresa de nostres il·lusions; les flors, són les missatgeres de nostre respecte i admiració a la dona que volem fer regina de nostre cor; les flors, són les insígnies que posem amorosits a sobra'l pit de la mare si la tenim, o les hi portem per a guarnir sa tomba, mentres se'ns escapa una llàgrima que queda reclosa, dins del calze de la rosa, i que es el bàlsam puríssim que li du al Cel, on Déu ens la guarda, nostre constant record; doncs bé, siguin les flors les que portin per mitjà d'aquestes toies, a les mullers dels amics Güell i Roig, nostra estima vers sos marits, i nostre respecte i admiració a ses bondats.

I per fi, mon beire vull alçar, alt, ben alt, fins que'ls braços puguin, amb el mateix respecte, amb la mateixa intensitat emotiva com quan l'alça'l sacerdot en el sacrifici de la Missa; ben alt, perquè Déu l'ompleni de sa gràcia infinita, i en poguem veure i gaudir tots els natzarens i assistents en aquest àpat de germanor; ben alt, en honor de vostre volgut i respectat President Honorari, que és com l'estel que brilla en el Cel de nostra Germandat; ben alt, en homenatge d'adhesio i respecte, a Parera i a sos ajudants, a Güell i Roig; ben alt també, per l'esplendor de nostra Tarragona i sa Setmana Santa, i ben alt, fins que el cor pugui, per a que aquesta germanor de nostra Reial Germandat siga duradora, i per a que'ls joves que van entrant siguin els continuadors de l'obra altíssima que emprengueren uns entussiastes fa 28 anys. Per ells també, alcem la copa, mentres deixem escapar per nostre llavis una pregària, per a que Déu ens concedeixi ço que demanem, i aguantí immarcessible, la senyera dels Natzarens.

HE DIT